RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON

OTSUS

Vaidlustusasja number	231-26/314827
Otsuse kuupäev	23.11.2026
Vaidlustuskomisjoni liige	Taivo Kivistik
Vaidlustus	AS-i Postimees Grupp vaidlustus Tallinna Strateegiakeskuse riigihankes „Tallinna linna ametlike teadete avaldamine üleriigilises päevalehes“ (viitenumber 314827) hankija otsustele lükata tagasi AS-i Postimees Grupp pakkumus ja tunnistada edukaks AS-i Õhtuleht Kirjastus pakkumus
Menetlusosalised	Vaidlustaja, AS Postimees Grupp, esindaja Kerli Saar Hankija, Tallinna Strateegiakeskus, esindaja Vivian Saarpere Kolmas isik, AS Õhtuleht Kirjastus, esindaja vandeadvokaat Tarvo Lindma
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON
Riigihangete seaduse § 197 lg 1 p 4 ning § 198 lg-te 3 ja 8 alusel:

1. Jätta AS-i Postimees Grupp vaidlustus Tallinna Strateegiakeskuse riigihankes „Tallinna linna ametlike teadete avaldamine üleriigilises päevalehes“ (viitenumber 314827) rahuldamata.

2. Mõista AS-ilt Postimees Grupp AS-i Õhtuleht Kirjastus kasuks välja vaidlustusmenetluses kantud lepingulise esindaja kulud summas 990 eurot.

3. Jätta AS-i Postimees Grupp vaidlustusmenetluse kulud tema enda kanda.

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 29.09.2026 avaldas Tallinna Strateegiakeskus (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris avatud hankemenetlusega riigihanke „Tallinna linna ametlike teadete avaldamine üleriigilises päevalehes“ (viitenumber 314827) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid (edaspidi koos nimetatult RHAD).
Pakkumuste esitamise tähtpäevaks, 15.10.2026, esitasid pakkumused AS Postimees Grupp ning AS Õhtuleht Kirjastus.

2. 22.10.2026 käskkirjaga nr 4-3.1/154 „Riigihankes „Tallinna linna ametlike teadete avaldamine üleriigilises päevalehes“ (viitenumber 314827) pakkumuse vastavaks tunnistamine ja tagasi lükkamine ning pakkumuse edukaks tunnistamine“ (edaspidi Käskkiri) lükkas Hankija mh tagasi AS-i Postimees Grupp pakkumuse (p 2) ja tunnistas edukaks AS-i Õhtuleht Kirjastus pakkumuse (p 3).

3. 30.10.2026 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) AS-i Postimees Grupp (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija otsustele lükata tagasi AS-i Postimees Grupp pakkumus ja tunnistada edukaks AS-i Õhtuleht Kirjastus pakkumus.

4. Vaidlustuskomisjon teatas 06.11.2026 kirjaga nr 12.2-10/231 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 11.11.2026 ja neile vastamiseks kuni 16.11.2026. Vaidlustuskomisjoni määratud tähtpäevadeks täiendavaid seisukohti ei esitatud.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **AS Postimees Grupp**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

5.1. RHAD-i kohaselt tuli pakkumuse maksumus esitada täpsusega kaks kohta pärast koma. Inimliku eksimuse tõttu esitas Vaidlustaja pakkumuses maksumuse täpsusega kolm kohta pärast koma (0,024 eurot).
Käskkirjaga lükkas Hankija Vaidlustaja pakkumuse tagasi 21.10.2026 vastutavate isikute otsuses kirjeldatud põhjustel.

5.2. Hankija leidis, et Vaidlustaja komakoha eksimuse näol on tegemist sisulise veaga, mille parandamine oleks toonud kaasa pakkumuse maksumuse muutmise ning puuduse kõrvaldamise lubamine oleks toonud kaasa teise pakkuja ebavõrdse kohtlemise.
Vaidlustaja ei nõustu Hankija põhjendustega.
RHS § 114 lg 2 kohaselt lükkab hankija pakkumuse tagasi, kui see ei vasta riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele, kuid hankija võib siiski tunnistada pakkumuse vastavaks, kui selles ei esine sisulisi kõrvalekaldeid riigihanke alusdokumentides nimetatud tingimustest. Vaidlustuskomisjon on leidnud, et kuigi RHS-st ei tulene hankijale otsest kohustust puuduse tuvastamisel esitada pakkujale selgitustaotlus ja lubada puudus parandada, võib selline kohustus tuleneda õiguse üldpõhimõtetest, eelkõige hea halduse ja proportsionaalsuse põhimõttest. Vaidlustuskomisjon on leidnud, et juhul, kui pakkumus on ebaselge või mitmeti mõistetav ja kui ilmneb, et puudus on lihtsalt kõrvaldatav või juhul, kui tegemist on ilmse tehnilise veaga, on hankijal tulenevalt eeltoodud põhimõtetest kohustus pakkujalt selgitusi küsida. Riigikohus on leidnud, et pakkujale tuleb anda võimalus puuduste kõrvaldamiseks juhul, kui nõutud dokumendid või andmed on esitamata, ebaselged või

ebapiisavad või kui on ilmne, et pakkuja on teinud dokumentide vormistamisel inimliku vea[1].

5.3. Vaidlustaja leiab, et komakohtade arvu eksimuse puhul on tegemist vormilise, mitte sisulise puudusega. Kui Vaidlustaja oleks pakkumuse esitamisel ümardamisreegli järgi maksumuse nõutud komakohtade arvuni ümardanud, oleks tulemus olnud 0,02 eurot. Sama tulemuseni oleks jõutud, kui Hankija oleks lubanud Vaidlustajal maksumuse nõutud komakohtade arvuni ümardada. Maksumuse teise komakoha number ei oleks ümardamisega muutunud. Sellest tulenevalt ei oleks toimunud maksumuse sisulist muutmist ega uue pakkumuse esitamist, vaid üksnes vormivea parandamine.
Vaidlustaja pakkumuse vastuvõtmine esitatud kujul või ümardamise lubamine ei oleks muutnud pakkumuste paremusjärjestust. Vaidlustaja pakkumus oleks olnud kõige soodsam nii kahe kui ka kolme komakohaga esitades. Sellest tulenevalt ei oleks Vaidlustaja pakkumuse vastavaks tunnistamine või puuduse kõrvaldamise (ümardamise) lubamine andnud Vaidlustajale teise pakkuja ees eelist.

5.4. RHS § 3 p-st 2 tulenevalt on hankijal kohustus kohelda pakkujaid võrdselt ning hankija peaks hindama pakkumusi võrdsetel alustel. Olukorras, kus Hankija ei võimalda ühel pakkujal kõrvaldada pakkumuses esinevat ilmselget ja lihtsasti kõrvaldatavat puudust ning lükkab sellise pakkumuse tagasi, annab Hankija ebaausa eelise just teisele pakkujale. Hankija asetas oma tegevusega Vaidlustaja teise pakkujaga võrreldes ebavõrdsesse positsiooni ning rikkus seeläbi RHS § 3 p-st 2 tulenevat võrdse kohtlemise põhimõtet ja RHS § 3 p-st 1 tulenevat proportsionaalsuse põhimõtet.

5.5. Hankija tegevus ei ole kooskõlas ka RHS § 3 p-st 3 tuleneva konkurentsi efektiivse ärakasutamise ja RHS § 3 p-st 5 tuleneva rahaliste vahendite säästliku kasutamise põhimõttega. Riigihanke eesmärk on tagada riigi rahaliste vahendite läbipaistev, säästlik ja otstarbekas kasutamine ning ausa konkurentsi kaudu hankija vajadustele vastava parima pakkumuse leidmine. Selle eesmärgi saavutamiseks peaks Hankija püüdma võimalikult paljusid pakkumusi konkurentsis hoida ning mitte lükkama pakkumusi tagasi ebaoluliste ja lihtsasti kõrvaldatavate puuduste tõttu, eriti kui puuduse kõrvaldamine ei anna pakkujale mingisugust eelist teiste pakkujate ees. Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamisega kõrvaldas Hankija konkurentsist kõige soodsama pakkumuse, tekitades seeläbi olukorra, kus tal tuli valida kallim pakkumus, mis on vastuolus nii konkurentsi efektiivse ärakasutamise kui ka rahaliste vahendite säästliku kasutamise põhimõttega.

5.6. Vaidlustaja pakkumuses oli tegemist RHS § 114 lg 2 teise lause mõttes mittesisulise puudusega, mille esinemise korral võib Hankija tunnistada pakkumuse vastavaks ning kõnealune puudus ei pidanud tooma kaasa pakkumuse tagasilükkamist. Alternatiivselt oleks Hankija pidanud Vaidlustajat pakkumuses esinevast puudusest teavitama ja andma võimaluse puudus parandada, kuivõrd tegemist oli inimliku eksimuse ja lihtsasti kõrvaldatava puudusega, mille parandamine ei oleks toonud kaasa uue pakkumuse esitamist ning ei oleks andnud Vaidlustajale hankemenetluses mingisugust eelist. Hankija otsus, millega lükati tagasi Vaidlustaja pakkumus, on õigusvastane ning tuleb tunnistada kehtetuks. Sellest tulenevalt tuleb tunnistada kehtetuks ka Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise kohta.

6. Hankija, **Tallinna Strateegiakeskus**, vaidleb vaidlustusele vastu ja palub jätta selle rahuldamata järgmistel põhjustel.

6.1. Hankija on põhjendanud oma otsust 21.10.2026 vastutavate isikute otsuses. Vaidlustaja pakkumuses oli tegemist sisulise eksimusega ja pakkuja hoolsuskohustuse ebapiisava

[1] RKHKo 3-3-1-24-13, p 22.

täitmisega. Pakkumuse maksumus ei ole lihtsalt pakkumuse vormistuslik näitaja, vaid pakkuja siduv tahteavaldus, mis määrab hankelepingu sõlmimisel kohaldatava tasu ning mõjutab pakkumuste hindamist. Vaidlustaja esitas ühikuhinna kolme komakohaga, kuid Hankija nõudis hinda kahe komakohaga, st 0,02 eurot ei ole enam sama ühikuhind kui 0,024 eurot. Kolmanda komakoha eemaldamine ei tähenda üksnes arvu visuaalse kuju muutmist - see muudab rahalist kohustust, mis ilmneb eriti suurte kogustega ühikuhinnapõhiste lepingute puhul.

6.2. Hankija tuvastatud kõrvalekalle ei piirdu üksnes nõutust erineva komakohtade arvu kasutamisega. Vaidlustaja esitatud ühikuhinna 0,024 eurot alusel kujuneks nimetatud mahu korral teenuse prognoositavaks kogumaksumuseks 36 000 eurot. Vaidlustaja esitatud maksumuse 0,024 eurot ümardamine kahe komakohani annaks tulemuseks 0,02 eurot. Seega erineks ümardamise tulemusel saadav maksumus algselt esitatud maksumusest 0,004 euro võrra, mis moodustab ligikaudu 16,67% algsest maksumusest.

6.3. Kolmanda komakoha kasutamisel on Riigihankes oluline majanduslik tähendus. Vaidlustaja esitatud ühikuhinna viimine kahe komakohani muudaks nii pakutud ühikuhinda kui ka sellest tulenevat prognoositavat kogumaksumust. Kuigi ümardamine ei muudaks pakkujate omavahelist paremusjärjestust, ei kõrvalda see asjaolu, et ümardamise tulemusel muutuks Vaidlustaja algselt esitatud hinnapakkumus. St, et kui siduva hinna kolmas komakoht on nullist erinev, ei piirdu selle kahe komakohani viimine ainult numbri kuvamisviisi muutmisega, vaid muudab pakkumuse hinna arvväärtust.
Kuna RHAD ümardamist ette ei näinud, tähendaks selline toiming pakkumuse hinna muutmist tagantjärele määratud töötlemisreegli alusel. Matemaatiliselt tavapärase ümardamistulemuse ühesus ei lahenda õiguslikku küsimust, kas Hankijal või pakkujal on lubatud siduvat pakkumushinda muuta. Samuti ei ole üksnes kolme komakoha olemasolu ilmne arvutusviga - arvutusvea parandamise võimalus eeldab eraldi kontrolli, kas pakkumuse lähteandmed ja arvutuskäik võimaldavad õige tulemuse objektiivselt tuvastada. Kui muutumatu nõuetekohane hind ei nähtu muudest pakkumuse andmetest, ei kõrvaldaks Vaidlustaja selgitusena lubatud ümardamine pelgalt vormilist puudust, vaid kinnitaks teistsugust hinda, kui ta algselt esitas.

6.4. RHAD-is ei olnud ette nähtud võimalust esitada maksumust kolme komakohaga ega selliselt esitatud maksumuse ümardamist. Pakkumuse viimine RHAD-is nõutud kujule eeldaks pakkumuses esitatud hinna arvulise väärtuse muutmist, mistõttu Hankija asuski seisukohale, et pakkumuse tagasilükkamine RHS § 114 lg 2 alusel oli ja on põhjendatud.

6.5. Mittesisulise ehk vormilise puudusega on tegemist juhul, kui puudused on seotud kas dokumentide vähem oluliste aspektidega või oluliste tingimustega üksnes vormiliselt. Muul juhul näib olevat tegemist sisulise puudusega. Pakkumuse olulisteks aspektideks on andmed, mis on aluseks hankija otsuste tegemisele. Eelkõige on sellisteks andmeteks hindamisel tähendust omavad võistlevad elemendid, nagu pakkumuse maksumus ja kvaliteeti väljendavad omadused, aga samuti andmed, mille alusel hankija kontrollib pakkumuse vastavust (vt ka Euroopa Kohtu otsus C-599/10, p 37).

6.6. Viidatud Euroopa Kohtu otsuse C-599/10 p-de 36–40 kohaselt ei või pakkumuse selgitamine kujuneda hankija ja pakkuja läbirääkimisteks ega viia tegelikult uue pakkumuse esitamiseni. Samas lubab kohus erandlikult pakkumuse üksikandmete täpsustamist või ilmsete tehniliste vigade parandamist võrdse kohtlemise nõuet järgides. Euroopa Kohtu otsuse C-131/16 p-d 29–33 kinnitavad sama eristust: lubatav täpsustus ei või asendada tähtajaks esitatud pakkumust sisuliselt uuega.
Tartu Ringkonnakohtu otsuse nr 3-18-1248 p-des 20 ja 22 on kohus mh selgitanud, et hilisema pakkumuse täiendamise lubamine võib anda pakkujale konkurentsieelise, sest tal on võimalus kujundada oma pakkumust pärast teiste pakkumuste kohta teabe saamist.

6.7. Hooletusvea selgitamise võimalust tuleb eristada siduva pakkumushinna muutmisest. Hankija peab tagama, et hindamisele jõuaksid pakkumused, mis vastavad ühesugustele tingimustele juba pakkumuste esitamise seisuga. Selgituse küsimine oleks olnud asjakohane juhul, kui see võimaldaks tuvastada tähtajaks esitatud pakkumuse tegeliku sisu hinda muutmata. Kui kolme komakohaga siduv hind on juba üheselt esitatud ning nõude täitmine eeldaks selle arvväärtuse muutmist, ei saa puudust lubatava selgitusena käsitleda. Selgitusega pakkumuse viimine tagasiulatuvalt RHAD-i nõuetele vastavaks (sh ümardamine, kui seda pole ette nähtud) tähendaks ühikuhinna arvväärtuse muutmist. See tähendab, et hankemenetluses puudus sisuliselt sama eesmärki saavutada võimaldav õiguspärane leebem abinõu.

6.8. RHS §-s 3 nimetatud konkurentsi efektiivse ärakasutamise põhimõte ei kohusta Hankijat säilitama konkurentsis pakkumust, mille nõuetekohaseks muutmine eeldaks pakkumuse muutmist pärast pakkumuse esitamise tähtpäeva. Kõik pakkujad pidid kujundama kahe komakohaga hinna enne pakkumuste esitamise tähtpäeva. RHAD ei võimaldanud juba algselt esitada kolme komakohaga hinda, mh lasta seda hiljem parandada ja/või ümardada. Üksnes Vaidlustajale sellise võimaluse andmine tähendaks pakkujate ebavõrdset kohtlemist.

6.9. Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamine on kooskõlas RHS §-s 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega.

6.10. Riigihankes oli pakkumuse maksumuse esitamise täpsus üheselt määratud ning kõigile pakkujatele enne pakkumuste esitamise tähtpäeva teada. Vaidlustaja esitas ühikuhinna 0,024 eurot, mis ei vasta kahe komakoha nõudele. Sellist hinnamuutust ei saa samastada vormistusliku puuduse kõrvaldamisega. Vaidlustaja pakkumuse viimine RHAD-is nõutud kujule eeldaks algse ühikuhinna asendamist teistsuguse hinnaga, mille esitamiseks pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva puudub õiguslik alus. Eeltoodust lähtudes on tuvastatud kõrvalekalle RHS § 114 lg 2 tähenduses sisuline ning Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamine ei olnud vastuolus RHS §-st 3 tulenevate läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ega proportsionaalsuse põhimõtetega.

7. Kolmas isik, **AS Õhtuleht Kirjastus**, vaidleb vaidlustusele vastu ja palub jätta selle rahuldamata järgmistel põhjustel.

7.1. Riigihanke tingimuste kohaselt tuli pakkumuse ühikuhind esitada kahe komakohaga ning ühikuhinna osakaal hindamisel moodustas 100%.
Vaidlustaja esitas pakkumuses hinna 0,024 eurot ning Kolmas isik hinna 0,03 eurot.

7.2. Vaidlustaja taotleb mh enda pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamist. RHS-ist ei tulene vaidlustuskomisjonile pädevust tunnistada riigihankes pakkumust vastavaks ega edukaks. Seega puudub vaidlustuskomisjonil sõltumata muudest asjaoludest pädevus ja õiguslik alus Vaidlustaja pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamiseks ning nimetatud osas tuleb vaidlustus jätta igal juhul rahuldamata.

7.3. Kolmas isik leiab, et Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsuse kehtetuks tunnistamine ei ole edukaks tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamise aluseks. Hankija otsuse saab tunnistada kehtetuks üksnes juhul, kui see on vastuolus seadusega (RHS § 197 lg 1 p 5). Vastavusotsuse kehtetuks tunnistamine ei tähenda, et edukaks tunnistamise otsus oleks vastuolus seadusega. Vaidlustaja ei ole esitanud ühtegi põhjendust ega viidet õigusnormile, mis annaks aluse järelduseks, et edukaks tunnistamise otsus on vastuolus seadusega.

7.4. Vaidlustuskomisjon on vaidlustuse lahendamisel seotud vaidlustuse piiridega. RHS § 190 lg 3 kohaselt määravad vaidlustuse eseme kindlaks vaidlustuse nõue ja vaidlustuse alus ning vaidlustuskomisjon ei või teha otsust nõude ega aluse kohta, mida ei ole vaidlustuses esitatud,

ega ületada nõude piire. Seega ei või vaidlustuskomisjon vaidlustatud otsuse kehtetuks tunnistamise taotluse läbivaatamisel tugineda muudele alustele peale nende, mille Vaidlustaja esitas vaidlustuses. See tähendab, et vaidlustuskomisjon saab üksnes kontrollida ja hinnata, kas Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsuse kehtetuks tunnistamine (eeldusel, et see otsus üldse tunnistatakse kehtetuks) on iseseisev ja piisav alus edukaks tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamiseks. Juhul kui edukaks tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamine eeldab täiendavate asjaolude hindamist või arvesse võtmist, ei ole vaidlustuskomisjonil õigust asja lahendamisel seda teha ega nendele tugineda, sest siis väljuks vaidlustuskomisjon vaidlustuse piiridest ja see on lubamatu.

7.5. Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsuse kehtetuks tunnistamine ei anna eraldiseisvalt õiguslikku alust edukaks tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamiseks ning vaidlustus edukaks tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamiseks tuleb jätta ainuüksi eeltoodud põhjustel rahuldamata. Kui vaidlustuskomisjon leiab, et Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsuse kehtetuks tunnistamiseks puudub alus, puudub alus ka edukaks tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamiseks.

7.6. RHS § 114 lg 2 võimaldab tunnistada vastavaks pakkumuse, milles puuduvad sisulised kõrvalekalded riigihanke tingimustest. Vaidlustaja pakkumus ei vastanud olulises osas sisuliselt Riigihanke tingimustele.

7.7. Pakkumuse hinna osakaal pakkumuse hindamisel moodustas 100%. Seega oli hind Riigihankes ainus hindamiskriteerium. Järelikult kõik tingimused, mis olid kehtestatud pakkumuses hinna esitamisele, olid sisulised ja olulised, kuna (üksnes) nendest sõltus 100% pakkumuse edukaks tunnistamine.

7.8. Ükski õigusnorm ei anna Hankijale õigust ega pane kohustust asuda Vaidlustaja pakkumust muutma ega korrigeerima, et viia see Riigihanke tingimustega kooskõlla. Hankijal on hindamisel lubatud rakendada üksnes seaduses sätestatud meetodeid ja kriteeriume. Hankijalt ei saa nõuda pakutud hinna ümardamist pakkumuse RHAD-i tingimustega kooskõlla viimiseks või mis tahes muul eesmärgil. Ühestki õigusnormist ei tulene, et hinna ümardamine on kohane või aktsepteeritav matemaatiline viis pakutud hinna hindamisel hankemenetluses. Ümardamine on küll üks matemaatikas teatud juhtudel rakendatav lihtsustamisviis, kuid see ei ole ühegi õigusnormi kohaselt kehtestatud riigihangetes rakendamisele kuuluvaks reegliks.

7.9. Ümardamise kui summa matemaatilise kujundamise (lihtsustamise) ühe viisi kohaldamine hankemenetluses eeldaks seaduses selle võtte kasutamise sätestamist. See võte ei ole aga kohaldatav ilma sellekohase õigusnormita. Kui ümardamine kuuluks meetodina ilma sellekohase normita nii-öelda universaalselt õiguslikes menetlustes kohaldamisele, siis puuduks teistes seadustes vajadus taoliste normide kehtestamiseks. Kuna aga seda on teatud seadustes tehtud spetsiifiliste normidega vastava seaduse reguleerimisvaldkonnas, siis järeldub sellest, et ümardamise kui matemaatilise viisi kohaldamine (selle lubatavus) eeldab sellekohast spetsiifilist seda lubavat või kohustavat õigusnormi, mida RHS-is aga ei ole.
Seega puudus Hankijal võimalus Vaidlustaja pakutud hinda ümardamise teel ise korrigeerida või ümardatuna hindamisel arvesse võtta.

7.10. Isegi kui ümardamine oleks ilma sellekohase erinormita hankemenetluses lubatav ja kohaldatav meetod, siis sellisel juhul tooks see kaasa pakkumuse hinna sisulise ja olulise muutmise, mis on lubamatu.
Pakkumuse hinda ei saa pärast pakkumuste esitamise tähtaega muuta ei Hankija ega Vaidlustaja. Kui Vaidlustaja pakutud hind 0,024 eurot ümardada kahe kohani pärast koma, siis saaks hinnaks 0,02 eurot. Hind 0,02 eurot moodustab hinnast 0,024 eurot ligikaudu 83,33% (0,02 eurot ×

100% / 0,024 eurot). Seega oleks ümardamise tulemusena Vaidlustaja pakutud hind ligikaudu 16,67% (100% − 83,33%) madalam kui pakkumuses tegelikult esitatud hind. Sellises ulatuses pakkumuse hinna muut(u)mine ei saa olla käsitatav pelgalt tehnilise vea või (väheolulise) puuduse kõrvaldamisena. Vaidlustaja ei väida, et tegemist oleks arvutusvea või muu tehnilise veaga. Näiteks, arvestades Riigihanke eeldatavat maksumust 70 000 eurot, tähendaks see, et kui Vaidlustaja pakkumuses esitatud ühikuhinna kohaselt oleks kogu Riigihanke eeldatav maksumus 70 000 eurot, siis ümardamise või tehnilise vea või puuduse kõrvaldamise tulemusena oleks Vaidlustaja muudetud hinna alusel pakkumuse eeldatav kogumaksumus üksnes 58 333,33 eurot. Selline summaline vahe on sisuline ja oluline ning sellise muudatuse aktsepteerimine seaks teised pakkujad ebavõrdsesse olukorda. Sisuliselt antaks sellise ümardamise või puuduse kõrvaldamise lubamisega pakkujale võimalus muuta pakkumust pärast pakkumuse esitamise tähtaega.

7.11. Tehniliseks veaks või kõrvaldatavaks puuduseks ei saa lugeda pakkumuses sellist Riigihanke tingimuste vastu eksimust, mille korrigeerimine muudab pakkumuse eset (antud juhul ühikuhinda) ennast, eriti veel olulises ulatuses. Isegi kui Hankijal oleks olnud selgituste küsimise kohustus, ei saanuks see viia pakkumuse ühikuhinna muutumiseni, eriti olukorras, kus pakkumuse ühikuhinna osakaal hindamisel moodustas 100%. Selgituse küsimise või tehnilise vea parandamise tulemusena ei või antud juhul muutuda ühikuhind, mille osakaal pakkumuse hindamisel oli 100%.

7.12. RHS § 3 nõuab võrdset kohtlemist ka pakkumuste koostamise tingimuste ja hilisema muutmise võimaluste osas, mida Vaidlustaja üritab Kolmanda isiku suhtes ignoreerida. Säästlikkus ja konkurentsi efektiivne ärakasutamine riigihankes on olulised, kuid ei anna alust lugeda odavamat pakkumust tingimustele vastavaks, kui see ei vasta tingimustele. RHS § 117 lg 1 järgi hinnatakse vastavaks tunnistatud pakkumusi. Vaidlustaja pakutud madalam hind ei tõenda iseenesest selle tagasilükkamise õigusvastasust. Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsuses käsitletakse hinna sisulist tähendust, ümardamisega kaasnevat muutust ja võrdse kohtlemise nõuet. Vaidlustaja väidetud puuduse mõju ulatust arvestades on Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamine põhjendatud.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

8. Vaidlustaja taotleb enda pakkumuse tagasilükkamise ja Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuste kehtetuks tunnistamist.
Vaidlustaja täiendavad taotlused tunnistada Vaidlustaja pakkumus vastavaks ja edukaks tuleb jätta tähelepanuta, sest selliste taotluste rahuldamiseks puudub vaidlustuskomisjonil pädevus. Vaidlustuskomisjoni pädevuses on Hankija otsuste õiguspärasuse kontrollimine ning õigusvastase otsuse kehtetuks tunnistamine, kuid vaidlustuskomisjonil puudub õigus Hankija asemel ise otsuseid teha või kohustada Hankijat hankemenetluses mingeid toiminguid tegema.

Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsuse õiguspärasuse kontrollimine

9. Käskkirja p-i 2 kohaselt lükkas Hankija *tagasi AS Postimees Grupp (10184643) esitatud pakkumuse, kuna see ei vasta hankija esitatud nõuetele vastutavate isikute protokollis kirjeldatud põhjustel.*
Käskkirja lisaks olevas 21.10.2026 vastutavate isikute otsuses/protokollis põhjendatakse Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamist järgmiselt: *Hankija kehtestas riigihanke alusdokumentides pakkumuse maksumuse esitamisele üheselt mõistetava nõude, mille kohaselt tuli pakkumuse maksumus esitada täpsusega kaks kohta pärast koma. Vastav nõue oli esitatud ka riigihangete registris, mistõttu oli see kõigile pakkujatele enne pakkumuse esitamist teada ja*

üheselt arusaadav. Pakkuja esitas pakkumuse maksumuse kolme kohaga pärast koma ega järginud seega pakkumuse maksumuse esitamisele kehtestatud nõuet. Tegemist ei ole üksnes pakkumuse vormistust puudutava ebatäpsusega. Pakkumuse maksumus on pakkumuse sisuline element, mille alusel pakkumusi hinnatakse ja võrreldakse. Nõutust erineva komakohtade arvuga esitatud maksumuse viimine pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva alusdokumentides nõutud kujule eeldaks pakkuja esitatud maksumuse ümardamist või muul viisil muutmist. Hankija ei saa pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva asuda pakkuja eest otsustama, milline oleks pakkumuse maksumus juhul, kui pakkuja oleks järginud alusdokumentides määratud nõuet. Samuti ei saa hankija anda pakkujale võimalust muuta esitatud maksumust pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva, sest sellisel juhul saaks pakkuja võimaluse viia oma pakkumus tagantjärele vastavusse tingimusega, mida teised pakkujad pidid järgima juba pakkumuse esitamisel. Hankija peab riigihanke menetlemisel järgima enda määratud tingimusi. RHS § 3 kohaselt peab hankija muu hulgas tegutsema läbipaistvalt ja kontrollitavalt ning kohtlema isikuid võrdselt. Nõudest kõrvalekaldumise lubamine pärast pakkumuste esitamist tähendaks, et alusdokumentides selgelt määratud nõuet ei kohaldata kõikidele pakkujatele ühetaoliselt. Eeltoodust tulenevalt ei ole vasta pakkumus riigihanke alusdokumentides määratud tingimusele, mille kohaselt tuli pakkumuse maksumus esitada täpsusega kaks kohta pärast koma. Kõrvalekalle puudutab pakkumuse maksumust kui pakkumuse sisulist elementi ning seda ei ole võimalik kõrvaldada ilma pakkumuse maksumusse sekkumata. Seetõttu lükkab hankija pakkumuse RHS § 114 lg 2 alusel tagasi

10. Vastavustingimuse *Pakkumuse maksumus* kohaselt:
Pakkumuse maksumus tuleb esitada töölehel „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ toodud struktuuri kohaselt.
Küsimused ettevõtjale:
1. Kas ettevõtja kinnitab, et täidab pakkumuse lehe „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ lehel ette antud struktuuri kohaselt? (Raadionupp valikutega „Jah/Ei“)
RHAD-i dokumendi „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ kohaselt on Riigihankes üks hindamiskriteerium - ühikuhind (tähemärgi hind, sh tühikud). Maksumus - vähim on parim. Hindamiskriteeriumi kirjelduses on märgitud - *Ühikuhind tuleb esitada kaks kohta pärast koma.*

11. Puudub vaidlus, et kuigi Vaidlustaja kinnitas Vastavustingimustes, et täidab pakkumuse lehe „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ lehel ette antud struktuuri kohaselt, esitas ta oma pakkumuses ühikuhinna (maksumuse) 0,024 eurot (käibemaksuta), st kujul, mis Hindamiskriteeriumi kirjelduses nõutule ei vastanud.
Kolmas isik esitas oma pakkumuses ühikuhinna (maksumuse) 0,03 eurot (käibemaksuta).
Vaidlustaja põhjendab nõutust erineva komakohtade arvuga maksumuse esitamist inimliku eksimusega.

12. Vaidluse keskne küsimus on, kas Vaidlustaja pakutud ühikuhind 0,024 eurot kujutab endast sisulist kõrvalekallet RHAD-is kehtestatud kahe komakoha nõudest või oleks Hankija pidanud seda käsitlema mittesisulise kõrvalekaldena RHAD-i nõuetest RHS § 114 lg 2 teise lause mõttes ning aktsepteerima Vaidlustaja pakkumuse maksumust esitatud kujul, s.o kolme kohaga pärast koma või ümardama ise Vaidlustaja pakkumuse maksumuse RHAD-is nõutud kahe kohani pärast koma (s.o 0,02 eurot) või võimaldama Vaidlustajal puuduse kõrvaldamist maksumuse ümardamisega 0,02 euroni.
Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Vaidlustaja pakkumuse maksumuse esitamisel esinevat puudust ei saa lugeda mittesisuliseks puuduseks, Hankija ei saanud puudust ise kõrvaldada ning seda ei ole võimalik kõrvaldada ka Vaidlustajale selgituste andmise võimaldamisega.

12.1. RHAD-i dokumendis „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ on üheselt mõistetav nõue esitada ühikuhind kahe kohaga pärast koma. Ühikuhinnal on Riigihankes kaks ülesannet:

see väljendab tähemärgi maksumust, millega pakkuja on nõus teenust osutama, ning selle suurus on Riigihanke ainus hindamiskriteerium.
Vaidlustuskomisjon leiab, et Vaidlustaja pakkumuses esitatud maksumust/ühikuhinda 0,024 eurot ei saa muutmata kujul RHS § 114 lg 2 teise lause alusel vastavaks tunnistada. Ühikuhind on esitatud kolme, mitte RHAD-i dokumendis „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ nõutud kahe kohaga pärast koma. Kuigi esitatud hindu on matemaatiliselt võimalik võrrelda, ei lahenda see pakkumuse tingimustele vastavuse küsimust. Muutmata pakkumusse jääks siduv ühikuhind 0,024 eurot, kuigi teine pakkuja (Kolmas isik) pidi arvestama hinna kujundamisel kahe komakoha nõudega. See ei oleks üksnes vormistusliku erinevuse lubamine, vaid erand nõudest, mille alusel tuli pakkumused koostada. Puuduse sisulisus ei tulene seega pelgalt kolmanda komakoha olemasolust või hinna osakaalust hindamisel, vaid sellest, et selle komakohaga määrati nõutust erineva täpsusega lepinguline tasu ning nõude täitmine eeldaks tasu arvväärtuse muutmist. Tartu Ringkonnakohus on asjas nr 3-21-445 tehtud otsuse p-s 18 samuti leidnud: [---] *pakkumuse maksumuses näidatud ühikhind on pakkumuse sisuline näitaja ja sisulise puuduse kõrvaldamise aktsepteerimine ei ole RHS § 114 lg 2 teise lause alusel pakkumuse vastavaks tunnistamiseks lubatav.* [---].

12.2. Hankijal puudus õigus Vaidlustaja pakkumuses esitatud ühikuhinda matemaatika reeglite kohaselt ümardada.
RHS § 110 lg 1 kohaselt: *Pakkumus on pakkuja tahteavaldus hankelepingu sõlmimiseks, mis on pakkujale siduv alates pakkumuste esitamise tähtpäevast vähemalt kuni riigihanke alusdokumentides määratud pakkumuse jõusoleku minimaalse tähtaja lõppemiseni.* Kuna pakkumus on pakkuja tahteavaldus selle kohta, millistel tingimustel pakkuja on valmis hankelepingut sõlmima, ei saa Hankija asuda seda oma initsiatiivil muutma. Erandiks on seejuures RHS § 117 lg-s 3 sätestatud arvutusvea parandamine (pakkuja nõusolekul), kuid vaidlusalusel juhul ei ole tegemist arvutusveaga, kuna Vaidlustaja on esitanud maksumuse/ühikuhinna 0,024 eurot ning igasugused arvutused Vaidlustaja pakkumuses puuduvad.

12.3. Vaidlustuskomisjon on samuti seisukohal, et Hankija ei pidanud andma Vaidlustajale võimalust anda oma pakkumuses esitatud maksumuse/ühikuhinna kohta selgitusi.
Selgitustega ei saa pakkumust muuta, kuid ilma pakkumuse muutmiseta ei saaks Vaidlustaja pakkumus kuidagi osutuda vastavaks, sest Vaidlustaja pakkumuses esitatud maksumus/ühikuhind 0,024 eurot tuleks asendada mõne teise, kahe komakohaga arvväärtusega (nt 0,02 eurot). Pakkumuse selgitamise ja parandamise võimalus ei anna õigust esitada pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva tegelikult uut hinnapakkumust. Euroopa Kohus on otsuses C-131/16 eristanud lubatavat täpsustamist või ilmsete vigade parandamist sellisest muutmisest, mis viib sisuliselt uue pakkumuse esitamiseni. Juba eespool tsiteeritud Tartu Ringkonnakohtu lahendis[2] on kohus leidnud [---] *Kui nõustuda kolmanda isiku ja hankija seisukohaga ja lubada RAGN-SELLS AS-i pakkumuse maksumuse ümardamist, siis tähendab see pakkumuse maksumuse muutmise lubamist pärast pakkumuste esitamist, mis on aga vastuolus RHS § 3 p-des 1 ja 2 sätestatud riigihanke läbipaistvuse, kontrollitavuse ja isikute võrdse kohtlemise üldpõhimõtetega*.[---].

12.3.1. Vaidlustaja ei ole välja toonud, milles konkreetselt seisnes väidetav inimlik eksimus pakkumuse maksumuse esitamisel. Pakkumuse vormil „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ ei esitanud Vaidlustaja üksnes käibemaksuta maksumust/ühikuhinda kolme kohaga pärast koma (0,024), vaid sellest arvust lähtudes ka maksumuse/ühikuhinna käibemaksuga (0,0298). See annab alust arvata, et Vaidlustaja ei kirjutanud vormi täites 0,02 asemel kogemata 0,024, vaid lähtuski pakkumuses tervikuna ühikuhinnast 0,024 eurot. Lisaks oli nõue esitada

[2] TrtRnKo 3-21-445, p 18.

ühikuhind kahe kohaga pärast koma märgitud nii RHAD-i dokumendis „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ kui ka vormil, millel Vaidlustaja esitas oma pakkumuse maksumuse/ühikuhinna. Tavalise tähelepanelikkuse juures pidi Vaidlustaja seda nõuet märkama.

12.3.2. Vaidlustaja pakkumuses puuduvad muud andmed või arvutuskäik, millest võiks järeldada, et Vaidlustaja soovis pakkumuses esitada ühikuhinda 0,02 eurot ning 0,024 eurot kujutas endast üksnes selle ebaõiget kajastamist. Pakkumuse vormil „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ esitatud pakkumuse maksumus/ühikuhind 0,024 eurot on ainus koht Vaidlustaja pakkumuses, kus käibemaksuta maksumuse/ühikuhinna suurust nimetatakse. Seega väites, et maksumus/ühikuhind 0,024 eurot tuleks ümardada 0,02 euroni, soovib Vaidlustaja asendada pakkumuses esitatud maksumuse teisega.

12.3.3. RHAD-is kehtestatud nõude, et ühikuhind tuleb esitada kaks kohta pärast koma, tähendus seisnes selles, millise täpsusega pidid pakkujad kujundama hankelepingu täitmisel kohaldatava ühikuhinna. Hinna 0,024 eurot puhul ei ole kolmas komakoht null ning selle kõrvaldamisel muutub hinna arvväärtus. Seetõttu erineb olukord nt ühikuhinna 0,020 eurot esitamisest, mille väljendamine kujul 0,02 eurot jätaks pakutud tasu muutumatuks.
Ühikuhinna 0,024 eurot ümardamisel kahe komakohani oleks hinnaks 0,02 eurot. Vahe on 0,004 eurot ühiku kohta ehk ligikaudu 16,67% algselt esitatud ühikuhinnast. Vaidlustaja väide, et teise komakoha number ümardamisel ei muutu, on matemaatiliselt õige, kuid sellest ei järeldu hinna samasus. Hinda väljendab kogu arv, mitte üksnes selle kahe esimese komakoha number. Ühikuhinna väike absoluutväärtus ei muuda vahet olematuks - sama teenusemahu korral muutuks samas suhtes ka selle ühikuhinna alusel arvutatav tasu.

12.3.4. Vaidlustaja pakkumuses esitatud maksumus/ühikuhind ei olnud ebaselge ega mitmeti mõistetav. RHS-ist ega RHAD-ist ei tulene reeglit, mille kohaselt käsitataks nõutust täpsemalt esitatud maksumust/ühikuhinda kahe komakohani ümardatava siduva hinnana. Sellise reegli tagantjärele rakendamine muudaks nii Vaidlustaja pakkumust kui ka RHAD-i, mitte üksnes hinna tehnilist esitlust. Seetõttu ei olnud Hankijal kohustust küsida selgitust eesmärgil võimaldada selline muudatus.

13. Vaidlustuskomisjon ei nõustu, et Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamisega rikuti RHS § 3 p-st 1 tulenevat proportsionaalsuse põhimõtet või RHS § 3 p-st 2 tulenevat kohustust kohelda pakkujaid võrdselt.
Seoses Vaidlustaja väitega proportsionaalsuse põhimõtte väidetava rikkumise kohta on taas asjakohane Tartu Ringkonnakohtu eespool tsiteeritud lahend[3]: [---] *Lisaks sellele on sarnase sisuga, samuti kolmandat isikut puudutavas kohtuvaidluses olemas Tallinna Ringkonnakohtu 08.11.2019. a otsus asjas nr 3-19-1341, mille p-s 21 märgitakse, et hinnapakkumuse vastuolu hankedokumentides nõutuga on sisuline kõrvalekalle RHS § 114 lg 2 tähenduses. Samas lahendis viidatakse ka sellele, et kui pakkumuse maksumuses on sisuline kõrvalekalle riigihanke alusdokumentides nimetatud tingimustest RHS § 114 lg 2 tähenduses, siis toob see RHS § 114 lg 2 kohaselt kaasa pakkumuse tagasilükkamise ning proportsionaalsuse küsimust ei tõusetu. Eeltoodu tõttu ei ole käesoleval juhul asjakohane ka kolmanda isiku viide kontsessioonidirektiivi 2014/23/EL art 3 lg-s 1 sätestatud proportsionaalsuse põhimõttele.*
Seoses Vaidlustaja väitega, et Hankija on rikkunud pakkujate võrdse kohtlemise põhimõtet, märgib vaidlustuskomisjon, et võrdselt tuleb kohelda võrdses olukorras olevaid isikuid. Käesoleval juhul on Kolmas isik esitanud RHAD-i nõuetele vastava pakkumuse ning Vaidlustaja mittevastava pakkumuse. Vaidlustuskomisjoni hinnangul ei riku võrdse kohtlemise põhimõtet see, et Hankija ei võimalda Vaidlustajal pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva

[3] TrtRnKo 3-21-445, p 18.

kõrvaldada pakkumuse sisulist puudust. Vastupidi, sellise võimaluse andmine Vaidlustajale seaks Vaidlustaja eelisseisundisse võrreldes Kolmanda isikuga, kes järgis RHAD-i nõudeid juba pakkumuse esitamisel.

14. Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustaja väitega, et Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamine ei ole kooskõlas RHS § 3 p-st 3 tuleneva konkurentsi efektiivse ärakasutamise ja RHS § 3 p-st 5 tuleneva rahaliste vahendite säästliku kasutamise põhimõttega.
Konkurentsi efektiivse ärakasutamise ja rahaliste vahendite säästliku kasutamise põhimõte ei võimalda Hankijal jätta sisulise puudusega pakkumust tagasi lükkamata üksnes põhjusel, et selle maksumus on madalam teis(t)e pakkumus(t)e maksumusest. Sama seisukohta on Tallinna Ringkonnakohus väljendanud asjas 3-23-1783 tehtud otsuse p-s 22, leides, et pakkujale lubamatu eelise andmist ei saa õigustada asjaoluga, et tema pakkumuse maksumus oli kõige madalam.

15. Eeltoodud põhjustel on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija otsus Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamiseks on kooskõlas RHS § 114 lg-ga 2 ja RHS §-s 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega ning alused selle kehtetuks tunnistamiseks puuduvad.

Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse õiguspärasuse kontrollimine

16. Vaidlustaja ei ole esitanud eraldi põhjendusi Hankija otsuse vaidlustamiseks, millega tunnistati Kolmanda isiku pakkumus edukaks, vaid lähtub eeldusest, et õigusvastane on Hankija otsus Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamiseks ning hankemenetluse etapiviisilisuse põhimõttest. Kuna vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija otsus, millega lükati Vaidlustaja pakkumus tagasi, on õiguspärane, puuduvad alused Hankija otsuse kehtetuks tunnistamiseks, millega tunnistati Kolmanda isiku pakkumus edukaks.
Vaidlustuskomisjon peab vajalikuks märkida, et ei nõustu Kolmanda isiku seisukohaga, nagu ei saaks Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsuse kehtetuks tunnistamine mõjutada edukaks tunnistamise otsuse õiguspärasust. Kui madalama maksumusega pakkumus oleks jäetud hindamisest õigusvastaselt kõrvale, võiks see mõjutada hindamise tulemust ja anda aluse ka edukaks tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamiseks. Vaidlustaja on nende otsuste seose vaidlustuses esile toonud ning selle hindamine ei väljuks iseenesest vaidlustuse piiridest. Hankemenetluse etapiviisilisuse põhimõte on hankeasjades üldtunnustatud põhimõte nii kohtu- kui vaidlustusmenetluses.

17. Vaidlustusmenetluse kulud
Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuuluvad vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg-d 3 ja 8.

17.1. Hankija ei ole taotlenud kulude väljamõistmist.

17.2. Kolmas isik osales vaidlustusmenetluses Hankija poolel, mistõttu on tal õigus kulude hüvitamisele Hankijaga samade reeglite alusel.
Kolmas isik on esitanud tähtaegselt taotluse lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks summas 990 eurot (käibemaksuta), 4,5 tunni õigusabi osutamise eest tunnihinnaga 220 eurot (käibemaksuta).
Arvestades vaidlustuse mahtu ja keerukuse astet peab vaidlustuskomisjon Kolmanda isiku lepingulise esindaja kulusid täies ulatuses vajalikuks ja põhjendatuks. Seega tuleb Vaidlustajalt Kolmanda isiku kasuks välja mõista lepingulise esindaja kulud 990 eurot (käibemaksuta).

17.3. Vaidlustaja vaidlustusmenetluse kulud jäävad tema enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)
Taivo Kivistik